

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia2010 r.

**w sprawie zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się zachodniej
kukurydzianej stonki korzeniowej²⁾**

Na podstawie art. 8 ust. 5 oraz art. 10 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) nakazy i zakazy, które wprowadza się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku ze szczególnym zagrożeniem kukurydzy przez zachodnią kukurydzianą stonkę korzeniową, zwaną dalej „stonką”;
- 2) metody wykrywania i identyfikacji stonki;
- 3) sposób wyznaczania stref, w których stosuje się środki w celu zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się stonki.

§ 2. 1. Nakazuje się do dnia 31 grudnia 2015 r. na części terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obejmującej powiaty, w których zadomowiła się stonka, zwane dalej "strefą zasiedlenia", z zastrzeżeniem ust. 2, stosowanie przy uprawie kukurydzy zmianowania dopuszczającego jej uprawę na danym gruncie, począwszy od sezonu uprawowego 2010 r.:

- 1) raz na trzy kolejne sezony uprawowe albo
- 2) dwa razy na trzy kolejne sezony uprawowe, jeżeli przynajmniej podczas jednego sezonu uprawowego, w którym jest ona uprawiana, zostaną zastosowane zabiegi z użyciem środków ochrony roślin zwalczających stonkę.

2. Nakazuje się do dnia 31 grudnia 2015 r. w strefie zasiedlenia, w miejscu produkcji, w którym nie stwierdzono stonki, przy uprawie kukurydzy w ramach prac nad tworzeniem nowych jej odmian, jeżeli jest ona uprawiana w monokulturze, począwszy od sezonu uprawowego 2010 r.:

- 1) informowanie wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa właściwego ze względu na miejsce prowadzenia uprawy, zwanego dalej "wojewódzkim inspektorem", o zamiarze prowadzenia uprawy kukurydzy w monokulturze;

2) w każdym sezonie uprawy kukurydzy, pod nadzorem wojewódzkiego inspektora:

- a) prowadzenie kontroli występowania stonki z użyciem pułapek feromonowych, pułapek pokarmowych lub tablic lepowych,
- b) stosowanie zabiegów z użyciem środków ochrony roślin zwalczających stonkę.

3. Strefa zasiedlenia obejmuje powiaty określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 3. 1. Nakazuje się do dnia 31 grudnia 2015 r. na części terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obejmującej powiaty zagrożone rozprzestrzenieniem się stonki, zwane dalej "strefą ryzyka", stosowanie przy uprawie kukurydzy, począwszy od sezonu uprawowego 2010 r.:

- 1) zmianowania dopuszczającego jej uprawę na danym gruncie raz na dwa kolejne sezony uprawowe albo
- 2) zabiegów z użyciem środków ochrony roślin zwalczających stonkę w każdym sezonie uprawy kukurydzy, jeżeli jest ona uprawiana w monokulturze.

2. Strefa ryzyka obejmuje powiaty określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 4. W strefie zasiedlenia i w strefie ryzyka do dnia 31 grudnia 2015 r., począwszy od sezonu uprawowego 2010 r.:

1) nakazuje się:

- a) niszczenie samosiewów kukurydzy,
- b) wykonanie na gruntach, na których była uprawiana kukurydza, po uprzednim dokładnym rozdrobnieniu resztek poźniwnych, głębokiej orki jesiennej po zakończeniu każdego sezonu jej uprawy,
- c) czyszczenie, z ziemi i resztek roślinnych, maszyn używanych na gruntach, na których jest uprawiana kukurydza, przed przemieszczeniem tych maszyn poza obszar objęty strefą zasiedlenia i strefą ryzyka;

2) zakazuje się przemieszczania poza obszar objęty strefą zasiedlenia i strefą ryzyka:

- a) świeżych roślin kukurydzy i ich części w każdym sezonie uprawy kukurydzy do dnia 15 października,
- b) gleby lub innego podłoża uprawowego pochodzącego z gruntów, na których

była uprawiana kukurydza.

§ 5. 1. Zakazu, o którym mowa w § 4 pkt 2 lit. a, nie stosuje się do przemieszczania świeżych roślin kukurydzy lub ich części:

- 1) w obrębie jednego miejsca produkcji;
- 2) do zakładu przetwórczego zlokalizowanego na terenie powiatu sąsiadującego bezpośrednio z obszarem objętym strefą zasiedlenia i strefą ryzyka, jeżeli te rośliny lub ich części są:
 - a) bezpośrednio dostarczane do takiego zakładu przetwórczego pod nadzorem wojewódzkiego inspektora w sposób zapewniający, że nie istnieje ryzyko rozprzestrzenienia się stonki, oraz
 - b) poddawane przetworzeniu na terenie takiego zakładu przetwórczego i przed przetworzeniem nie są przemieszczane poza jego teren.

2. Nakazów i zakazów, o których mowa w § 2 ust. 1 i 2, w § 3 ust. 1 oraz w § 4, nie stosuje się do podmiotów prowadzących uprawę kukurydzy dla potrzeb:

- 1) prac naukowo-badawczych, o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin;
- 2) badań skuteczności działania środka ochrony roślin, o których mowa w art. 39 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin.

§ 6. 1. Jeżeli zostanie stwierdzone wystąpienie stonki na części terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obejmującej powiaty niewymienione w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia, wojewódzki inspektor wyznacza:

- 1) strefę porażenia w odległości co najmniej 1 km wokół miejsca uprawy kukurydzy, gdzie stwierdzono wystąpienie stonki,
- 2) strefę bezpieczeństwa, której granica przebiega w odległości co najmniej 5 km od granicy strefy porażenia
- biorąc pod uwagę biologię stonki, stopień porażenia przez nią kukurydzy oraz sposób prowadzenia uprawy kukurydzy na obszarze strefy porażenia i strefy bezpieczeństwa.

2. Jeżeli istnieje szczególne zagrożenie rozprzestrzenienia się stonki poza obszar stref, o których mowa w ust. 1, wojewódzki inspektor może wyznaczyć wokół tych stref strefę buforową.

3. Wojewódzki inspektor, w celu zapobieżenia rozprzestrzenianiu się stonki, wyznacza na gruntach położonych na części terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obejmującej powiaty niewymienione w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia strefę wokół portu lotniczego, w odległości co najmniej 2,5 km wokół obszaru portu lotniczego w rozumieniu przepisów Prawa lotniczego.

§ 7. Jeżeli wojewódzki inspektor wyznaczy strefę porażenia, strefę bezpieczeństwa, strefę buforową lub strefę wokół portu lotniczego w sposób określony w § 6 i informacja o tym zostanie ogłoszona w wojewódzkim dzienniku urzędowym zgodnie z art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin:

1) w strefie porażenia nakazuje się:

- a) w sezonie uprawowym przypadającym w roku, w którym informacja o wyznaczeniu tej strefy została ogłoszona, i w sezonie następującym po tym sezonie stosowanie do dnia 15 października zabiegów z użyciem środków ochrony roślin zwalczających stonkę,
- b) począwszy od sezonu uprawowego przypadającego w roku, w którym informacja o wyznaczeniu tej strefy została ogłoszona:
 - przeprowadzanie zbioru kukurydzy w każdym sezonie jej uprawy po dniu 15 października,
 - czyszczenie przed przemieszczeniem poza obszar strefy porażenia maszyn używanych na gruntach, na których jest uprawiana kukurydza, z ziemi i resztek roślinnych,
- c) począwszy od sezonu uprawowego następującego po sezonie uprawowym, o którym mowa w lit. b:
 - stosowanie przy uprawie kukurydzy zmianowania dopuszczającego jej uprawę na danym gruncie raz na trzy kolejne sezony uprawowe albo zaprzestanie uprawy kukurydzy przez dwa kolejne sezony uprawowe następujące po sezonie uprawowym przypadającym w roku, w którym informacja o wyznaczeniu tej strefy została ogłoszona,
 - niszczenie samosiewów kukurydzy;

- 2) w strefie porażenia, począwszy od sezonu uprawowego przypadającego w roku, w którym informacja o wyznaczeniu tej strefy została ogłoszona, zakazuje się przemieszczania poza strefę porażenia:
 - a) świeżych roślin kukurydzy i ich części w każdym sezonie uprawy kukurydzy do dnia 15 października,
 - b) gleby lub innego podłoża uprawowego pochodzącego z gruntów, na których była uprawiana kukurydza;
- 3) w strefie bezpieczeństwa nakazuje się przy uprawie kukurydzy:
 - a) w sezonie uprawowym przypadającym w roku, w którym informacja o wyznaczeniu tej strefy została ogłoszona, i w sezonie następującym po tym sezonie stosowanie zabiegów z użyciem środków ochrony roślin zwalczających stonkę,
 - b) począwszy od sezonu uprawowego następującego po roku, w którym informacja o wyznaczeniu tej strefy została ogłoszona, stosowanie zmianowania dopuszczającego uprawę kukurydzy na danym gruncie raz na dwa kolejne sezony uprawowe;
- 4) w strefie buforowej, począwszy od sezonu uprawowego następującego po roku, w którym informacja o wyznaczeniu tej strefy została ogłoszona, nakazuje się przy uprawie kukurydzy stosowanie zmianowania dopuszczającego jej uprawę na danym gruncie raz na dwa kolejne sezony uprawowe;
- 5) w strefie wokół portu lotniczego, począwszy od sezonu uprawowego następującego po roku, w którym informacja o wyznaczeniu tej strefy została ogłoszona, nakazuje się przy uprawie kukurydzy stosowanie zmianowania dopuszczającego jej uprawę na danym gruncie raz na dwa kolejne sezony uprawowe.

§ 8. Jeżeli strefa porażenia, strefa bezpieczeństwa lub strefa buforowa została wyznaczona na obszarze jednej ze stref, o których mowa w § 6, nakazy, o których mowa w § 7 pkt 1 lit. c, pkt 3 lit. b i pkt 4, stosuje się, począwszy od sezonu uprawowego przypadającego w roku, w którym informacja o wyznaczeniu tej strefy została ogłoszona w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

§ 9. 1. Wojewódzki inspektor, przeprowadzając kontrole występowania stonki, stosuje przy jej wykrywaniu i identyfikacji pułapki feromonowe, a także pułapki

pokarmowe lub tablice lepowe, ustawiane w terminach, w których występują owady dorosłe stonki; pułapki i tablice lepowe są regularnie sprawdzane.

2. Liczba i rodzaj ustawianych pułapek feromonowych, pułapek pokarmowych lub tablic lepowych, o których mowa w ust. 1, jest uzależniona w szczególności od ukształtowania terenu, występowania naturalnych granic gruntów, obecności szlaków komunikacyjnych i miejsc obrotu, magazynowania lub przetwarzania kukurydzy, powierzchni uprawy kukurydzy i innych roślin żywicielskich stonki, sposobu prowadzenia uprawy kukurydzy oraz wiedzy naukowej o stonce.

3. Nakazów i zakazów, o których mowa w § 7 pkt 1-4, nie stosuje się w strefach porażenia, bezpieczeństwa i buforowej, jeżeli:

- 1) strefy te zostaną wyznaczone w związku ze stwierdzeniem występowania w danym sezonie uprawowym nie więcej niż dwóch osobników dorosłych stonki, a w kolejnym sezonie uprawowym, w trakcie kontroli, o których mowa w ust. 1, w strefach tych nie zostanie stwierdzone występowanie stonki albo
- 2) w czasie dwóch kolejnych sezonów uprawowych, w trakcie kontroli, o których mowa w ust. 1, w strefach tych nie zostanie stwierdzone występowanie stonki.

4. Jeżeli w trakcie kontroli, o których mowa w ust. 1, zostanie stwierdzone wystąpienie stonki w strefie wokół portu lotniczego, stosuje się przepisy § 6 ust. 1 i 2, § 7 pkt 1-4 i § 8.

§ 10. 1. W strefie zasiedlenia uprawa kukurydzy w 2010 r. na danym gruncie jest możliwa, jeżeli w 2008 r. lub w 2009 r. na tym gruncie nie była ona uprawiana, z tym że w odniesieniu do powiatów, które na podstawie dotychczasowych przepisów znajdowały się w strefie ryzyka, uprawa kukurydzy w 2010 r. na danym gruncie jest możliwa, jeżeli w 2009 r. na tym gruncie nie była ona uprawiana albo była uprawiana i stosowane były zabiegi z użyciem środków ochrony roślin zwalczających stonkę.

2. W strefie ryzyka, na obszarze powiatów, które na podstawie dotychczasowych przepisów znajdowały się w strefie ryzyka, uprawa kukurydzy w 2010 r. na danym gruncie jest możliwa, jeżeli w 2009 r. na tym gruncie nie była ona uprawiana albo była uprawiana i stosowane były zabiegi z użyciem środków ochrony roślin zwalczających stonkę.

§ 11. Traci moc rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 sierpnia 2007 r. w sprawie zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się

zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej (Dz. U. Nr 154, poz. 1087, z 2008 r. Nr 73, poz. 438 oraz z 2009 r. Nr 87, poz. 728).

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- ¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).
- ²⁾ Przepisy rozporządzenia wdrażają postanowienia decyzji Komisji 2003/766/WE z dnia 24 października 2003 r. w sprawie środków nadzwyczajnych zapobiegających rozprzestrzenianiu się we Wspólnocie *Diabrotica virgifera* Le Conte (Dz. Urz. UE L 275 z 25.10.2003, str. 49, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 40, str. 442).
- ³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2008 r. Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 20, poz. 106, Nr 31, poz. 206 i Nr 98, poz. 817.

**POWIATY, W KTÓRYCH ZADOMOWIŁA SIĘ ZACHODNIA KUKURYDZIANA
 STONKA KORZENIOWA (STREFA ZASIEDLENIA)**

Lp.	Województwo	Powiat
1	2	3
1	dolnośląskie	dzierżoniowski, kłodzki, oławski, strzeliński, wałbrzyski, wrocławski, ząbkowicki
2	lubelskie	biłgorajski, chełmski, hrubieszowski, janowski, krasnostawski, kraśnicki, lubartowski, lubelski, łęczyński, opolski, puławski, świdnicki, tomaszowski, zamojski, miasta na prawach powiatu: Chełm, Lublin, Zamość
3	małopolskie	bocheński, brzeski, chrzanowski, dąbrowski, gorlicki, krakowski, limanowski, miechowski, myślenicki, nowosądecki, nowotarski, oświęcimski, proszowicki, suski, tarnowski, tatrzański, wadowicki, wielicki, miasta na prawach powiatu: Kraków, Nowy Sącz, Tarnów
4	mazowieckie	kozienicki, lipski, radomski, zwoleński, miasto na prawach powiatu – Radom
5	opolskie	brzeski, głubczycki, kędzierzyńsko-kozielski, kluczborski, krapkowicki, namysłowski, nyski, oleski, opolski, prudnicki, strzelecki, miasto na prawach powiatu: Opole
6	podkarpackie	bieszczadzki, brzozowski, dębicki, jarosławski, jasielski, kolbuszowski, krośnieński, leski, leżajski, lubaczowski, łańcucki, mielecki, niżański, przemyski, przeworski, ropczycko-sędziszowski, rzeszowski, sanocki, stalowowolski, strzyżowski, tarnobrzeski, miasta na prawach powiatu: Krosno, Przemyśl, Rzeszów, Tarnobrzeg
7	śląskie	bielski, cieszyński, gliwicki, mikołowski, pszczyński,

		raciborski, rybnicki, wodzisławski, żywiecki, miasta na prawach powiatu: Bielsko-Biała, Gliwice, Jastrzębie-Zdrój, Katowice, Rybnik, Tychy, Żory
8	świętokrzyskie	buski, jędrzejowski, kazimierski, kielecki, opatowski, ostrowiecki, pińczowski, sandomierski, skarżyski, starachowicki, staszowski, miasto na prawach powiatu Kielce

**POWIATY ZAGROŻONE ROZPRZESTRZENIENIEM SIĘ ZACHODNIEJ
KUKURYDZIANEJ STONKI KORZENIOWEJ (STREFA RYZYKA)**

Lp.	Województwo	Powiat
1	dolnośląskie	bolesławiecki, głogowski, górowski, jaworski, jeleniogórski, kamiennogórski, legnicki, lubański, lubiński, lwówecki, milicki, oleśnicki, polkowicki, średzki, świdnicki, trzebnicki, wołowski, zgorzelecki, złotoryjski, miasta na prawach powiatu Jelenia Góra, Legnica, Wrocław
2	lubelskie	białski, łukowski, parczewski, radzyński, rycki, włodawski, miasto na prawach powiatu Biała Podlaska
3	łódzkie	bełchatowski, łaski, opoczyński, pabianicki, pajęczański, piotrkowski, poddębicki, radomszczański, rawski, sieradzki, tomaszowski, wieluński, wieruszowski, zduńskowolski, miasto na prawach powiatu Piotrków Trybunalski
4	małopolskie	olkuski
5	mazowieckie	białobrzegi, garwoliński, grójecki, otwocki, piaseczyński, przysuski, szydlowiecki
6	śląskie	będziński, bieruńsko-lędziński, częstochowski, kłobucki, lubliniecki, myszkowski, tarnogórski, zawierciański, miasta na prawach powiatu: Bytom, Chorzów, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Jaworzno, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Zabrze
7	świętokrzyskie	konecki, włoszczowski
8	wielkopolskie	kaliski, kępiński, krotoszyński, ostrowski, ostrzeszowski, pleszewski, rawicki, turecki, miasto na prawach powiatu Kalisz

UZASADNIENIE

Zachodnia kukurydziana stonka korzeniowa (*Diabrotica virgifera* Le Conte) jest szkodnikiem mogącym powodować znaczące straty w uprawach kukurydzy.

Sposoby zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej na terytorium Wspólnoty zostały określone w decyzji Komisji 2003/766/WE z dnia 24 października 2003 r. w sprawie środków nadzwyczajnych zapobiegających rozprzestrzenianiu się we Wspólnocie *Diabrotica virgifera* Le Conte (Dz. Urz. UE L 275 z 25.10.2003, str. 49, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 40, str. 442).

Ponieważ środki określone w wymienionej wyżej decyzji okazały się niewystarczające, aby zapobiec zadomowieniu się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej na niektórych obszarach Wspólnoty, decyzja Komisji 2006/564/WE z dnia 11 sierpnia 2006 r. zmieniająca decyzję 2003/766/WE w sprawie środków nadzwyczajnych zapobiegających rozprzestrzenianiu się we Wspólnocie *Diabrotica virgifera* Le Conte (Dz. Urz. UE L 225 z 17.08.2006, str. 28) umożliwiła państwom członkowskim podjęcie na obszarach, na których zwalczenie tego organizmu jest niemożliwe oraz na terenach bezpośrednio graniczących z takimi obszarami dodatkowych działań w ramach tzw. „programów zapobiegawczych”. Zasady, na jakich powinny zostać oparte programy zapobiegawcze, przygotowywane przez poszczególne państwa członkowskie, określają zalecenia Komisji 2006/565/WE z dnia 11 sierpnia 2006 r. w sprawie programów zapobiegania dalszemu rozprzestrzenianiu się *Diabrotica virgifera* Le Conte w rejonach Wspólnoty, w których stwierdzono jego obecność (Dz. Urz. UE L 225 z 17.08.2006, str. 30). Zgodnie z powyższymi zaleceniami programy takie powinny uwzględniać także wiedzę naukową w zakresie zwalczania zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej, biologię tego szkodnika, liczebność jego populacji oraz system produkcji kukurydzy w danym państwie członkowskim.

W celu implementacji do prawa krajowego postanowień wymienionych wyżej aktów prawa Unii Europejskiej wydane zostało rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 sierpnia 2007 r. w sprawie zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej (Dz. U. Nr 154, poz. 1087, z 2008 r. Nr 73, poz. 438 oraz z 2009 r. Nr 87, poz. 728). Rozporządzenie

to określa zasady zwalczania zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej na obszarach Rzeczypospolitej Polskiej, na których:

- 1) nie notowano dotąd występowania tego szkodnika (implementacja postanowień art. 3-4 i 4b decyzji Komisji 2003/766/WE);
- 2) szkodnik ten już się zadomowił – obszary te zostały objęte strefą zasiedlenia i obszarach bezpośrednio zagrożonych przez szkodnika – obszary te zostały objęte strefą ryzyka (implementacja postanowień art. 4a decyzji Komisji 2003/766/WE oraz zaleceń Komisji 2006/565/WE).

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 sierpnia 2007 r. w sprawie zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej zostało wydane m.in. na podstawie art. 8 ust. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849, z późn. zm.). Przepis ten upoważnia ministra właściwego do spraw rolnictwa, w przypadku szczególnego zagrożenia roślin przez organizmy kwarantannowe, na wprowadzenie w drodze rozporządzenia na obszarze całego kraju lub jego części nakazów lub zakazów mających na celu zwalczenie tych organizmów i zapobieżenie ich dalszemu rozprzestrzenianiu się. Przepis ten nakłada przy tym obowiązek określenia w rozporządzeniu zakresu wprowadzanych obowiązków oraz terminów ich realizacji. Realizując powyższe upoważnienie, jako termin realizacji nakazów i zakazów wprowadzonych w strefie zasiedlenia oraz w strefie ryzyka wskazany został dzień 31 grudnia 2009 r.

Mając na uwadze, że zachodnia kukurydziana stonka korzeniowa nadal jest obecna na obszarze kraju, a także to, że przepisy Unii Europejskiej określające zasady zwalczania tego szkodnika nie uległy zmianie od czasu wydania rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 sierpnia 2007 r. w sprawie zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej, konieczne jest utrzymanie na obszarach, na których zadomowiła się zachodnia kukurydziana stonka korzeniowa, oraz na obszarach bezpośrednio zagrożonych przez tego szkodnika, dotychczasowych obowiązków. Wymaga to uchylecia rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 sierpnia 2007 r. w sprawie zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej i wydania nowego rozporządzenia regulującego zasady zwalczania szkodnika, określającego nowe terminy realizacji obowiązków

nakładanych w tym zakresie na producentów kukurydzy. W tym celu wydawane jest projektowane rozporządzenie.

W projektowanym rozporządzeniu proponuje się aktualizację zasięgu stref ryzyka oraz strefy zasiedlenia, określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 sierpnia 2007 r. w sprawie zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej, spowodowaną zmianą zasięgu występowania szkodnika. Proponuje się rozszerzenie strefy zasiedlenia o następujące powiaty, w których zachodnia kukurydziana stonka korzeniowa była notowana przez co najmniej dwa kolejne lata:

- 1) dzierzoniowski, kłodzki, oławski, strzeliński, wałbrzyski i wrocławski w województwie dolnośląskim;
- 2) chełmski, lubartowski, świdnicki, łęczyński i miasta na prawach powiatu – Chełm w województwie lubelskim;
- 3) chrzanowski i oświęcimski w województwie małopolskim;
- 4) kozienicki, radomski, zwoleński oraz miasta na prawach powiatu – Radom w województwie mazowieckim;
- 5) kluczborski, namysłowski, oleski i strzelecki w województwie opolskim;
- 6) gliwicki, i miast na prawach powiatu: Gliwice, Katowice oraz Tychy w województwie śląskim;
- 7) kielecki, ostrowiecki, skarżyski, starachowicki oraz miasta na prawach powiatu – Kielce w województwie świętokrzyskim

Ponadto strefę ryzyka proponuje się rozszerzyć o powiaty otwocki i piaseczyński w województwie mazowieckim.

Projektowane rozporządzenie nie zmienia w istotny sposób nakazów i zakazów, jakie należy spełniać na podstawie dotychczasowych przepisów przy uprawie kukurydzy na obszarze strefy zasiedlenia i strefy ryzyka. Jediną proponowaną zmianą jest, aby uprawa kukurydzy w strefie zasiedlenia była możliwa dwa razy w trakcie trzech kolejnych sezonów uprawowych jedynie pod warunkiem zastosowania przynajmniej w trakcie jednego z tych sezonów uprawowych zabiegów zwalczających zachodnią kukurydzianą stonkę korzeniową. Zgodnie z przepisami dotychczasowymi uprawa kukurydzy dwa razy w trakcie trzech kolejnych sezonów uprawowych jest możliwa również w przypadku wysiewu kukurydzy po dniu 1 lipca. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Instytut Ochrony Roślin - Państwowy Instytut

Badawczy w Poznaniu opóźniony siew kukurydzy nie stanowi jednak skutecznego zabezpieczenia roślin przed żerowaniem larw – wylęg szkodnika z jaj jest bowiem rozłożony w czasie i jak wskazują wyniki badań przeprowadzonych przez Instytut na Podkarpaciu może trwać nawet w sierpniu. Jednocześnie, w praktyce tak późny siew kukurydzy nie jest stosowany przez producentów tej rośliny.

Jednocześnie proponuje się, aby jako termin realizacji nakazów i zakazów wprowadzonych w strefie zasiedlenia oraz w strefie ryzyka wskazać dzień 31 grudnia 2015 r. Proponowana data jest związana z trzyletnim cyklem płodozmianu, jaki powinien być stosowany przy uprawie kukurydzy w strefie zasiedlenia.

Ponadto projektowane rozporządzenie zawiera przepisy przejściowe, mające na celu zapewnienie ciągłości między systemem płodozmianu stosowanym na danym gruncie na podstawie przepisów dotychczasowych i systemem płodozmianu, jaki powinien być na tym gruncie stosowany, zgodnie z przepisami projektowanego rozporządzenia.

Proponuje się, aby:

- 1) w strefie zasiedlenia uprawa kukurydzy w 2010 r. na danym gruncie jest możliwa, jeżeli w 2008 r. lub w 2009 r. na tym gruncie nie była ona uprawiana, z tym że w odniesieniu do powiatów, które na podstawie dotychczasowych przepisów znajdowały się w strefie ryzyka, uprawa kukurydzy w 2010 r. na danym gruncie jest możliwa, jeżeli w 2009 r. na tym gruncie nie była ona uprawiana albo była uprawiana i stosowane były zabiegi z użyciem środków ochrony roślin zwalczających stonkę;
- 2) w strefie ryzyka, na obszarze powiatów, które na podstawie dotychczasowych przepisów znajdowały się w strefie ryzyka, uprawa kukurydzy w 2010 r. na danym gruncie jest możliwa, jeżeli w 2009 r. na tym gruncie nie była ona uprawiana albo była uprawiana i stosowane były zabiegi z użyciem środków ochrony roślin zwalczających stonkę.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 69, poz.1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337), projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa. Zgodnie z art. 6 tej ustawy, w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa zostaną udostępnione także wszelkie dokumenty dotyczące prac nad projektem.

Projektowane rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji.

Projekt rozporządzenia został ujęty w programie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na okres styczeń-czerwiec 2010 r.

Ocena skutków regulacji:

1. **Podmioty, na które oddziałuje projektowane rozporządzenie** – projektowane rozporządzenie dotyczy Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz podmiotów zajmujących się uprawą kukurydzy. W powiatach, o które proponuje się rozszerzyć strefę zasiedlenia, w stosunku do przepisów dotychczasowych, kukurydzę uprawiają według danych Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin 5762 podmioty na powierzchni 35382,6 ha. Natomiast w powiatach, o które proponuje się rozszerzyć strefę ryzyka, roślinę tą uprawiają 33 podmioty na powierzchni 275 ha.

2. **Wpływ projektowanego rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego** – wydanie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych oraz nie spowoduje zwiększenia dochodów i wydatków budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Projektowane rozporządzenie nie zwiększa zakresu obowiązków Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, związanych z kontrolą występowania zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej na terenie kraju.

3. **Wpływ projektowanego rozporządzenia na rynek pracy** – wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

4. **Wpływ projektowanego rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw** – projektowane rozporządzenie będzie miało wpływ na dochody podmiotów zajmujących się uprawą kukurydzy na obszarze powiatów objętych strefą zasiedlenia i strefą ryzyka. Będzie się to wiązać z koniecznością wprowadzenia systemów zmianowania wymuszających zaniechanie produkcji kukurydzy w niektórych sezonach (w strefie zasiedlenia niemożliwe będzie uprawianie kukurydzy w monokulturze), jak również z koniecznością przeprowadzania zabiegów środkami ochrony roślin, co z kolei podniesie koszty uprawy. Rzeczywisty wpływ rozporządzenia na dochodowość podmiotów objętych regulacją jest jednak niemożliwy do oszacowania, ze względu na brak szczegółowych informacji dotyczących systemów zmianowania stosowanych przed wejściem w życie

rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 sierpnia 2007 r. w sprawie zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej. Koszty zakupu środków ochrony roślin zwalczających zachodnią kukurydzianą stonkę korzeniową wynoszą około 160 zł/ha (dwa zabiegi w ciągu sezonu uprawowego). W przypadku usługowego wykonywania zabiegu wynagrodzenie brutto osób wykonujących zabieg kształtuje się na poziomie 3,4 – 4 zł/ha. W celu złagodzenia wymienionych wyżej kosztów, przepisy rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dnia 13 kwietnia 2007 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (Dz. U. Nr 67, poz. 446, z późn. zm.) umożliwiają uzyskanie dotacji na pokrycie kosztów wykonania zabiegów zwalczających osobniki dorosłe zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej, wykonywanych usługowo na rzecz producenta rolnego. Należy również zaznaczyć, że działania zwalczające zachodnią kukurydzianą stonkę korzeniową, uciążliwe dla rolnika, pozwalają jednak uniknąć bezpośrednich strat w plonach powodowanych przez tego szkodnika.

Analiza wykonana przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej wykazała, że zaniechanie podjęcia działań, mających na celu ograniczenie liczebności populacji zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej na terenie kraju oraz zahamowanie dalszego jej rozprzestrzeniania doprowadzi w ciągu 4-5 lat do pierwszych istotnych z ekonomicznego punktu widzenia strat w uprawach. Po upływie 10 lat porażonych będzie 27-36% areалу uprawy kukurydzy, a spowodowany tym spadek plonów osiągnie około 8-11% (229-305 tys. ton). Przy założonym poziomie cen zbliżonym do ceny interwencyjnej, wartość strat będzie się kształtowała w granicach 23-31 mln euro, tj. około 190 euro na 1 ha porażonej plantacji. Spadek podaży krajowej doprowadzi z kolei do wzrostu cen oraz ograniczenia eksportu, przy czym - w celu uzupełnienia niedoborów – niezbędny będzie import kukurydzy.

5. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny – na terenie powiatów włączonych do strefy zasiedlenia i strefy ryzyka można spodziewać się ograniczenia uprawy kukurydzy.

6. Wpływ projektowanego rozporządzenia na zdrowie człowieka oraz stan środowiska naturalnego – projektowane rozporządzenie zwiększa obszar, na

którym należy podejmować działania zapobiegające dalszemu rozprzestrzenianiu się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej obejmujące poza płodozmianem również chemiczne zabiegi ochrony roślin.

Zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849, z późn. zm.) dopuszczenie środka ochrony roślin do obrotu wymaga uzyskania zezwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa. Jednocześnie, stosownie do ust. 2 tego artykułu, na terenie kraju mogą być dopuszczone do obrotu jedynie te środki, które przy prawidłowym stosowaniu, zgodnie z ich przeznaczeniem, nie stanowią zagrożenia dla zdrowia człowieka zwierząt oraz dla środowiska. W związku z powyższym projektowane rozporządzenie, mimo zwiększenia obszaru, na którym należy wykonywać zabiegi ochrony roślin zwalczające zachodnią kukurydzianą stonkę korzeniową, nie spowoduje istotnego wzrostu zagrożeń dla środowiska naturalnego oraz zdrowia człowieka i zwierząt.

Należy również zwrócić uwagę na fakt, że niezależnie od wejścia w życie projektowanego rozporządzenia szkodliwość zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej spowodowałaby konieczność wykonywania przez producentów kukurydzy chemicznych zabiegów zwalczających tego szkodnika.

Podkreślenia wymaga również to, że celem projektowanego rozporządzenia jest zahamowanie dalszego rozprzestrzeniania się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej, a więc ograniczenie obszaru kraju, na którym producenci kukurydzy byłiby zmuszeni względami ekonomicznymi do wykonywania zabiegów zwalczających tego szkodnika. Tym samym, projektowane rozporządzenie, mimo nałożenia obowiązku zwalczania zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej na części obszaru kraju, przyczynia się od zapobieżenia stosowania zabiegów ochrony roślin na obszarze kraju pozostającym wolnym od szkodnika.

7. Konsultacje - projekt rozporządzenia został skonsultowany z organizacjami społeczno-zawodowymi hodowców roślin i instytucjami działającymi w obszarze regulowanym rozporządzeniem, między innymi z Business Centre Club, Federacją Branżowych Związków Producentów Rolnych, Federacją Związków Pracodawców, Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Forum Związków Zawodowych, Konfederacją Pracodawców Polskich, Krajową Radą Izb Rolniczych, Krajową Sekcją Pracowników Ochrony Roślin przy Zarządzie Głównym Związków Zawodowych Pracowników

Rolnictwa RP, Krajowym Związkiem Producentów Nasion Ogrodniczych i Materiału Szkółkarskiego, Krajowym Związkiem Rewizyjnym Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, Krajowym Związkiem Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym Rolników Indywidualnych „Solidarność”, Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych, Polską Izbą Nasienną, Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Polskim Związkiem Ogrodniczym, Polskim Związkiem Producentów Kukurydzy, Radą Gospodarki Żywnościowej, Sekretariatem Handlu NSZZ „Solidarność”, Związkiem Rzemiosła Polskiego, Związkiem Zawodowym Centrum Narodowe Młodych Rolników, Związkiem Zawodowym Pracowników Rolnictwa w RP, Związkiem Zawodowym Rolnictwa „Samoobrona”, Związkiem Zawodowym Rolników „Ojczyzna”, Związkiem Zawodowym Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni” oraz Zrzeszeniem Producentów Nasion Ogrodniczych, Materiału Szkółkarskiego i Grzybów „SOGNAS”, a także wyższymi szkołami rolniczymi.

Uwagi do projektu rozporządzenia zgłosił Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych oraz Krajowa Rada Izb Rolniczych. Uwagi te dotyczyły odstąpienia od obowiązku stosowania płodozmianu przy uprawie kukurydzy na obszarze strefy zasiedlenia, obejmującej powiaty, w których zadomowiła się zachodnia kukurydziana stonka korzeniowa. Uwagi te nie zostały przyjęte.

Zgodnie z ekspertyzą przedstawioną przez Instytut Ochrony Roślin - Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu zmianowanie jest najskuteczniejszym sposobem ograniczania liczebności szkodnika, ponieważ pozwala ono odciąć potencjalnie występujące w glebie larwy (nie posiadające zdolności aktywnego przemieszczania się w glebie na większe odległości) od dostępu do roślin żywicielskich, wskutek czego giną one po kilku dniach z powodu braku pokarmu. Według danych przedstawionych przez Instytut w niechronionych zasiewach uprawianych w monokulturze może być nawet 10 razy więcej osobników zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej, niż w kukurydzy uprawianej w płodozmianie. Należy również zwrócić uwagę, że proponowane w projektowanym rozporządzeniu zasady postępowania na obszarach zasiedlonych przez zachodnią kukurydzianą stonkę korzeniową są zgodne z zaleceniami Komisji 2006/565/WE z dnia 11 sierpnia 2006 r. w sprawie programów zapobiegania dalszemu rozprzestrzenianiu się *Diabrotica virgifera* Le Conte w rejonach Wspólnoty, w których stwierdzono jego obecność. Odejście od proponowanych rozwiązań byłoby więc

niezgodne z przepisami Unii Europejskiej wyznaczającymi strategię ograniczania rozprzestrzeniania się tego szkodnika na obszarze Wspólnoty.

Opracowano w Departamencie
Hodowli i Ochrony Roślin:

Akceptował

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym: